

Kaptárkövek, Sziklasírok Budakeszin, az Álomvölgyben. Gábor Emese írása

2019. 04. 22 - szerző: Vendég

FÜLKÉSKÖVEKRŐL, KAPTÁRKÖVEKRŐI ÁLTALÁBAN

A kaptárköveket az úgynevezett „jeles kövek” jelenségcsoportjába soroljuk. A fülkés sziklák természeti értékek és egyúttal kultúrtörténeti emlékek is. Először Szomolya nevű településen nevezték kaptárköveknek a fülkés köveket. Eger környékén vakablakos kövek, máshol terepen ill. tudományosan a püspöksüveg vagy bálványkő, emlékszikla, sziklalabor, megalith kő, köpüskő kifejezést használták. A kaptár szó ősmagyar jelentése szerint gyűjtőláda, tárolóedény a kap (megfog)-tár(tárol) összetételből. A Palóc vidékeken még ma is használják a kaptár kifejezést valamire, amelyben több mindent tárolnak.

A fülkéskövek helye sokszor kötődik olyan topográfiai elnevezéshez, amely igazolja a halottakkal, vagy temetkezéssel kapcsolatos eredetüket. Pl. Érden a Halottak völgyében vannak a sziklasírok. Pilisben a Holt-világ (Hold-világ) árokban. Sírok béli sziklasírok neve magában hordja Sírok név eredetét, amely megmagyarázza, hogy sírokról van szó. ect.

Hazánkban 2013-ig összesen 56 előfordulás 104 sziklaalakzatán 564 fülke topográfiai felmérése történt meg.

A fülkéskövek méhézeti rendeltetését a szakemberek már teljesen kizárták, míg a kultikus, szakrális, temetkezési, ill. áldozati célú használat tere fogalmazódott meg számos ezzel foglalkozó szakember tollából.

Eger mellett a Nyerges-hegy fülkéin geomorfológiai vizsgálatot végeztek, melyből kiderült a fülkék kifaragása nem egyszerre történt. A nyergesi fülkéket 3 nagyobb ritmusba sorolják:

1. generáció: 5-6.század (400-550) hunok-szarmaták kora
2. generáció: 7-8. század (670-800) avarok (onogurok) kora
3. generáció: 10-16.század (900-1500) magyarok kora

Viszont az egész Bükkalját tekintve az első fülkék kifaragásának korát jóval a nyergesi első generációsok megjelenése előttre datálják.

A kaptárkövek titkainak felfedésére eddig viszonylag kevés régészeti feltárás történt és ebből kifolyólag kevés leletanyag került elő, melyek szerint a leletek a fülkék Árpád-kori használatát, de nem Árpád-kori eredetét igazolják. A többi fülkék korához további vizsgálatok szükségesek.

A fülkeperiodizáció révén meghatározott tág időintervallum, ill. a kaptárkőmező területi kiterjedése azt igazolja, hogy a fülkékhöz kapcsolódó rítust a népvándorlás korában (hunok kora) is, majd az avarok és a késő avarok (onogurok) idején, valamint a honfoglalást követően is gyakorolták.

I. László (1092) fellép az egyházi intézkedés egyik törvénytípusa szerint a pogány szertartások ellen. Megtiltja a forrásoknál, vizeknél, fáknaál, köveknél történő ősi, „pogány”-nak degradált áldozati szertartásokat.

Ipolyi Arnold történész, néprajzkutató, régész a Magyar Mythológia (1854) című munkája szerint a sziklák felületébe faragott fülkék, lyukak, tál alakú mélyedések, csatornák mibenlétét e pogány vallásgyakorlás sajátosságai felől is meg lehet közelíteni. Ipolyi Arnold gyűjtése szerint: Az áldozat: „Az isteni tisztelet kitűnő jelensége az áldozat, az istenségnek nem csupán szóval, de tettel, ajándékkal tisztelése.”

Szent helyek: „Hogy őskorunkban hasonlóan (t.i. mint a szkítáknál a szabadban) végeztetett az isteni tisztelet alkalmilag választott bizonyos helyeken, nemzetünk költöző, vándor, barang élete gyaníttatja; hogy az íly helyek az ősi természetvallási tisztelethez alkalmazva választattak, a természetilem tiszteletét feltételezi, mint ezt emlékeink is tudják még...”

„Oltár: Az áldozati szertartások elvégzésére oltárokat állítottak, lapos oldalú, különleges köveket alkalmazva, nagy valószínűséggel „László törvényeiben is a köveknél áldozás eltiltása egyenesen ilyen oltárkövekre vonatkozik.” Középkori okiratokban, határjelentésekben gyakran szerepelnek oltárkövek, menedékkövek, bálványkövek.

A később bálványokká magasztosult oltárköveken a táltosok, garaboncosok, deákok, a pogány idők tudós szerzetei, papjai, kiket boncosoknak is hívtak, végezték szertartásaikat. A táltosok, mágusok, bölcsek, jósok, varázslók, bűvösök, bájosok, oltáron nézők, ...áldozatnézők mind régi elnevezések, melyek a magyarok ősvallásának a papjait jelölik., - Ipolyi szerint.

Hasonló analógiák kutatása közül egy példa: a Rodope hegységi trák kultikus fülkéit, sziklaszentélyeit a bolgár kutatók szerint urnatemetkezésre használták az i.e. 1. évezredben

A hazai előfordulásokon kívül a fülkés sziklák Eurázsia számos helyén ismertek: a mediterráneumtól Kisázsian át a Kaukázusig, sőt az Altájig... Baráz Csaba kutató szerint. Bulgáriában sziklasírokat faragtak, mellettük pedig többszáz kőfülkébe az elhunytak hamvait helyezték. A sziklába vájt lépcsőfokok a csúcsra vezettek, ahová a kultikus szertartásokhoz szükséges áldozati ajándékokat vitték. Olvasható az előbbi kutató munkájában.

A kaptárkövek védelméről szóló országos jelentőségű törvény 2014-ben lépett hatályba, mely szerint az összes magyarországi kaptárkő természeti emlék védeltséget kapott....

A BUDAKESZI SZIKLASÍROK

Kevesen tudják, hogy Budakeszi is büszkélkedhet egy ilyen szakrális eredetű, többezer éven át használt ősi fülkéskövel, sőt a környékén még több kisebb fülkés szikla is található. A Budakeszi Kaptárkő és a kaptárkő-park helyszíne már megjelenésével is érezteti az arra kirándulókkal a hely különleges varázsából eredő kultikus jellegét, még akkor is, ha az egykor monumentális sziklafal nagy részét 1958-ban sajnos lebányászták, hiszen nem tűnhet teljesen nyoma annak a több évezredes használatnak, amely átjárja ezt a varázslatos völgyet, annál is inkább, mert a környező Csiki-hegység legközelebbi hatalmas piramis vagy koporsó alakú szabályos hegye áll az ősi temetkezési hely háttérében. A környék települései csak Álomvölgynek hívják az óriási sírköveket és áldozati falat rejtő gyönyörű patak övezte völgyet. A fő szikla kiemelkedő hegyétől délre, a patak túloldalán további három sziklaszál emelkedik,

melyből kettő kémény vagy kemence alakú karcsú hófehér tornyával megkapó jelenség. Korabeli fotók alapján ezek a sziklák egészen szabályosra voltak faragva, oldalukon tele urnafülkékkel. Sajnos kb. a 70-as évektől lőtérként, illetve katonai gyakorlóként használták a területet, minek következtében ez a felbecsülhetetlen értékű kulturális örökségünk rengeteget károsodott. Hiába próbálták hát eltüntetni lőszerrrel, vagy bányászattal (mint a Pilisben) ezeket az ősvallásunkat hirdető és bizonyító több ezer éven át fennmaradt sziklasírokat, az erre érzékeny turista rögtön érezni kezdi a hely rezgéséből azt az energiát, amely átjárja.

A Budakeszi kaptárkő országos jelentőségű védettséget élvez, az országban összesen 88 ilyen jelentőségű védettség van, míg a másik három sziklaszál barlangja és kőfülkéje miatt ex-lege védettségben részesült. Az egész terület még emellett, Natura 2000 védettség alatt is van, különlegesen gazdag természeti értékei miatt.

1945 körüli időszaktól szórványosan bányászat folyik a fő oltárkő dolomitsziklájából a fülkék sérülnek

1958-ban immár hivatalos bányászat miatt tönkretették a fülkék egy részét.

1961-ben a Két félidő a pokolban c. film forgatásakor lerobbantottak egy újabb fülkét.

1970-80-as években lőtérként használták a területet így megrongáltak nagyon sok fülkét.

1990-ben az Antall-kormány megalakulása előtt egy nappal, a fő sziklasírt magában foglaló terület magánkézbe került

1995-ben illegális murvbányászattal megrongáltak több fülkét. A bányászatot leállították.

2005-ben a sziklasírt rejtő terület HÉSZ szerint építéshatósági szempontból korlátozott funkciójú mezőgazdasági területnek minősül Mv2 besorolási övezetbe kerül

2009-ben a terület gazdag növény és állatvilága miatt Natura 2000 minősítést kap kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület lesz

2014-ben a fő sziklasír az eredeti Budakeszi kaptárkő elnevezés alatt országos jelentőségű védettséget kap, védett természeti emlékké nyilvánítják

2015-ben Budakeszi Önkormányzata régészeti Örökségvédelmi hatástanulmányt készített, melyben a kaptárkövek megjelölésre kerülnek

2017-2020-ig a Budakeszi Önkormányzat változtatási tilalmat rendel el a területen

2019-ben a völgy területén kerítéselemek, betonoszlopok és épületek ill. telkek határait jelző karók kerültek lehelyezésre

Amint a forrásokból kiderül, ezek a Szent sziklák voltak tehát a Szkíták, Hunok, Avarok, Ósmagyarok kereszténység előtti természetes templomai. Ezt a tiszteletbéli szerepet a mai keresztény Kárpát-medencénkben az épített templomaink hivatottak hordozni. A hitbéli helyek továbbélésének ékes bizonyítéka, hogy számos egykori szent hely, idős vagy jelenéses faóriás, kő, vagy forrás helyére vagy közvetlen szomszédságába emeltek kápolnát, templomot. Álljon itt példaként a közeli Budakeszi Makkosmáriai Angyalok Királynéja kegytemplom, mely egy százados tölgyfa helyére emeltetett, melyet Jézus jelenés miatt tiszteltek. A szent fa törzsét ma is a kegytemplom oltára mögött őrzik. Vagy a Mátraverébély melletti Szentkút, amely búcsújárárhely temploma egy ősi szent forrás ill. barlanglakások mellé épült vagy a Fallóskúti kápolna, amely egy erdei csodaforrásra került és példáinkat sorolhatnánk a végtelenségig.

Manapság egy párszáz éves épületet vagy épületromot védetté nyilvánítunk, - amely nagyon helyes, mert elkezdődött a kulturális értékeink hivatalos tisztelete-. Mégis az évezredek át itt élő őseink szent helyét, a faragott sziklasírokat, amelyek templomkő, oltárkő, áldozókő és temetkezési kő szerepét töltötték be, elfeledünk, lehányászunk, lőtérnek használunk és belőle utcáink kátyúit töltjük s hamvaikba lábunk töröljük? Igen a kommunizmus idején ez történt. („...a múltat végképp eltöröljük...”)

Az adatokból látszik, hogy fontos kultúrtörténeti emlékhelyünk az utóbbi 70 év alatt több kárt szenvedett, mint az elmúlt több ezer évben! Hát itt az ideje, hogy megbecsüljük ezen legősibb bizonyítékait eredetünknek úgy, ahogy a Kelták nyomait az angolok, vagy akár az egykori erdei szent köveik tiszteletét az Észtek teszik a mai világban: büszkén, örömmel és tisztelettel, törvényi védelemmel övezve, ásatásokkal kutatva, hogy végre ezek a rejtélyes foltok is kifehéredhessenek, és méltó helyet nyerjenek el történelemírásunk eltitkolt, elhallgatott, szomorú időszakának lezárásával.

Ezen való nemes változtatási igény 2014-ben a kaptárkövek védelméről hozott országos jelentőségű rendeletben megkezdődött.

Álljanak itt végszóként Ipolyi Arnold nagyváradi püspök, történész, régész, folkrolista, akadémikus, a régi magyar hitvilág adatainak rendszerezője, a hazai műemlékvédelem megalapozójának szavai őseink emlékeiről: „...nálunk ellenben a gondtalanság mellett a gögös tudatlanság, s a tetszelgő álműveltség fanyar mosolyával nézik le az emlékeket...melyekhez hasonlót a mai cifraságaink ál- és pótdíszítményeivel nem vagyunk képesek alkotni...valahányszor ez azonban a népek történetében beáll, mindenkor a nemzetek hanyatlását jelzi, melyek a mint nem képesek többé az ősök nagy alkotmányait fenntartani, tisztelni és megérteni, azonnal megszűnnek képesek lenni azok folytatására, újak alkotására...”

„Az a nemzet, amelyik emlékeit veszni hagyja, az a saját síremlékét készíti s vesztesége az egész emberiségnek.”

DOKUMENTUMOK A BUDAKESZI KAPTÁRKŐRŐL

A Budakeszi kaptárkő sziklasírjainak és oltárkövének védelmében már több mint 100 évet magába foglaló, egész komoly szakirodalom született, melyből álljon itt néhány részlet:

dr Bartalos Gyula Eger város régésze kezdte el a magyarországi kaptárkövek felkutatását és tanulmányozását. A Bükk pompás kaptárköveiről írt dolgozata az Archeologiai Értesítő 1891. évfolyamában jelent meg. Bartalos szerint: „A kaptárkövek temetkezési célokat szolgáltak. A halottégetés korának az emlékei. A hamvakat fületlen urnákba gyűjtötték, az urnákat pedig a sziklafülkékben helyezték el. Kívülről valószínűleg deszkalapokkal fedték az üregeket. A Bükk kaptárkövein jól felismerhetők a deszkát rögzítő csapok helyei. Efféle nyomok ugyancsak láthatók a budakeszi kaptárkő némelyik fülkéje körül. A halottégetés Középeurópában a bronzkorban és a vaskor elején divatozott. Itt Buda környékén az Eraviscusoknak nevezett Kelták táboroztak. A Budakeszi vakablakos sziklafal Bartalos szerint nyilván kelta alkotás. Komor rejtelmek ezek az ún. hallstatti kulturának, amely Kr. Előtt másfélezer esztendővel kezdődött és behálózta Középeurópa egész keleti felét.

Bartalos Gyula temetkezési helynek tartja az i.e. 2-1 évezred bronzkor idejéből. Előbb a hun magyarokhoz, majd a keltákhoz és a szkítákhoz köti a kőfülkék eredetét.” „A Budakeszi kaptárkő bizony megérdemli, hogy azt is besorozzuk a Csonka Magyarország turista értékei közé. „ írja Bartalos dr.

Halaváts Gyula bányamérnök, geológus 1896 november 22-én már felhívta a közfigyelmet a Budakeszi óriás sírkőre. Halaváts Gyula – Kaptárkövek Budapest környékén Archeologiai Értesítő XI. (1896/1...”Budakeszi határának déli részében a Budakeszi völgy egyik, a Vogelwald átellenében torkoló oldalvölgye torkolatánál égnek meredő dolomit-szirt oldalán van, hol is különböző magasságban szintén számos fülke van kivájtva. Mind e helyeken a szilárd kőbe több fülke van belévájva, melyek általában felül félkörrel záródó vagy felfelé keskenyedő négyszög, befelé pedig négyszög vagy félkörídomúak: s mindegyik szájának egész területén bemélyedő rovátka tapasztalható, a fülkét elzárható szikla helye. A fülkék nem egyforma nagyságúak. Szélességük alul 30-37 cm, magasságuk 45-55 cm, míg mélységük 12-16 cm.”

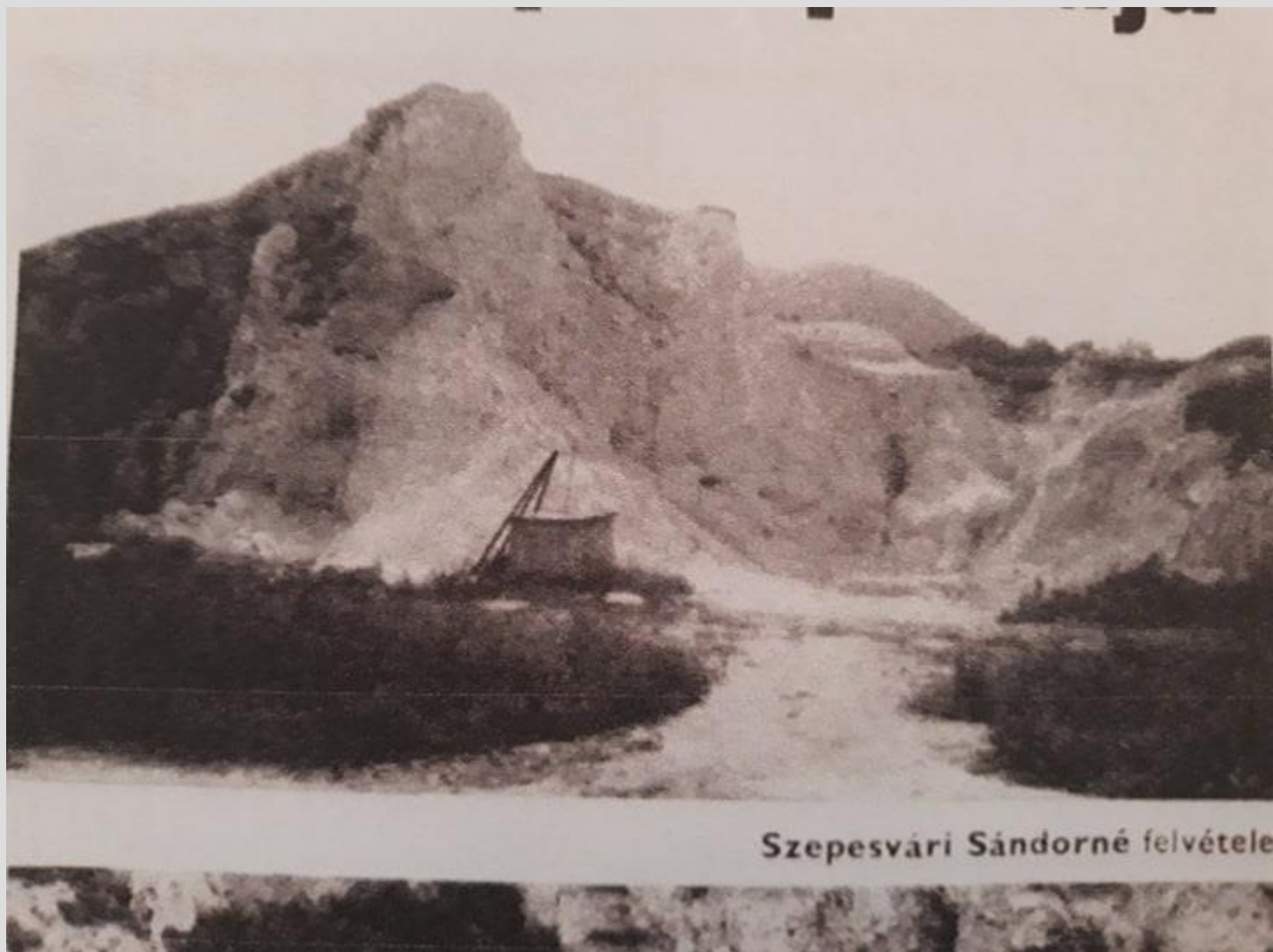
Bella Lajos az 1920-as évek elején kultuszhelynek tartotta őket a vaskorra i.e. I. évezred eredeztetni.

Kolacskovszky Lajos – A budakeszi kaptárkő 1930 –Túristák lapja (augusztus-szeptember) A Budakeszi Kaptárkő: „Fent a tetőn fantasztikus sziklák kuporognak szanaszét szórva vagy egymásra dülve... A sziklafal felső végén pompás, karcsú torony ágaskodik. A sziklák himlőhelyesek. A homlokfal a sok lyuk miatt kész „darázskő”. Az ember csak úgy kutyafuttában több, mint három tucat üreget számol össze. Nincs semmi rend az üregek elhelyezkedésében. Itt egy raj, ott egy raj: az üregek néhol egymás hegyén- hátán, összezsúfolva, máshol viszont szanaszét, egymástól távol. A csődület legnagyobb a közepén, éppen ott, ahol a szikla a mellékvölgyre rúg ki...a fülkék java kettéhasított kúp, de vannak olyan vakablakok is, amelyek téglalakú hasábot mímelnek...van egy rész, ahol a fülkék valaha katonásan két sorban sorakoztak...” Kolacskovszky László még 10 ép fülkét regisztrált, több, mint 3 tucat mellett.

Sashegyi Sándor az 1940-es években ősmagyar pogány, honfoglaláskori áldozati helynek vélte a kaptárköveket.

Klein Gáspár Borsod megyei főlevéltáros, a vakablakoknak bálványtartó, áldozatbemutató rendeltetését valószínűsített, s azokat honfoglalás kori emlékeknek tartotta a fülkés köveket az 1940-es években.

Kováts László mérnök írása – A Budakeszi kaptárkő védelmében Turisták lapja Turisták lapja és 1942 (54. évfolyam)

„...Budakeszi közelében van egy kis sziklafal, melyet a vaskor embere temetkezési helynek használt oly módon, hogy a falba sírfülkéket vágott.... A dombocskát, melynek északi oldalán van a sírok fala, hatalmas kőporbánya ékteleníti!... Azóta sok ismerősömet vezettem ki a helyre, ahol Budapest környékének legrégebbi emberi alkotásait lehet látni. Minden túlzás nélkül dicsekedhetnénk azzal, hogy sziklasírokat mutogatunk az idegennek. Ha nem is olyanok ezek, mint a magas kultúrát hirdető egyiptomi sziklasírok és ha nincsenek is meg a fülkében a valamikor beljűk tett urnák, mégis érdekes ez a fal már csak azért a tudatért is, hogy itt mintegy 3000 évvel ezelőtt élt ember keze munkáját láthatjuk. Kétségen kívül olyan archeológiai érték ez, amelyre minden város büszke lehetne. Mi nem vagyunk azok. Kevesen tudják, hogy ilyen kincsünk van, és még kevésbé azt, hogy ez a régi emlékünkhöz a teljes pusztulás útján áll! Utoljára, mikor kint jártam, érdeklődtem a környékbeli sváboktól, az erdőőröktől, a budakeszi község házában a főjegyzőnél és tisztviselőktől, hogy mi a sorsa ennek a kis dolomitdombnak és vele együtt a falnak. A válasz mindenütt egyöntetűen az volt, hogy bizony azt már hordják vagy 15 éve Budakeszi minden építkezéséhez, sőt az új út javításához is használják! A terület, a község tulajdona s mint ilyen, szabad prédája a fejtésnek – Ugyanekkor tapasztaltam azt is, hogy a helybéli asszonyok tömegesen szedik ki a falon növő Dianthusokat, (szigorúan védett Szentistván szegfűk) mindenütt mély sebet ejtve

az amúgy is könnyen omló kőzetben. Hogy ez sem használ a sírok falának, azt felesleges magyaráznom....

Idézem a budakörnyéki főjegyző szavait: „Kérem nyilvánítsák műemléknek s máris betiltjuk a további fejtést!”... „Ennyit megérdemelne ez a szerényen meghúzódó, de annál értékesebb kis fal, amelynek fülkéit három évezreden át is csak kevéssé pusztította az idő vasfoga, de amelyet most pár évtized alatt akar megsemmisíteni a Homo sapiens! „

Mihály Péter régész(1975) – A Pest megyei kaptárkövek topográfiája Studia Comitatus 3. A Pest megyei kaptárkövek topográfiája „A Budakesziről Csíki pusztá felé vezető műút 3-as kilométerkövétől balra vezet a Kecské-hegy északi lejtőjén kiugró dolomitsziklához, melyen a fülkék találhatóak...a 60 m hosszú K-Ny-i irányban húzódó hatalmas sziklatömbön 1963-ban 9 db fülkét találtunk igen rossz állapotban. A fülkék egy kivételével mind -Észak felé néznek...”

Mihály Péter és Saád Andor kutatásait alapul véve Szeles Sándor kutatótársával végezte a részletes régészeti felmérést. Saád Andor és Mihály Péter régészek Pest megyéből 19 kővön 62 fülkét... mértek fel és rajzban közzé is tették. Ezek között a Budakeszi fő szikla is szerepelt már csak 9 fülkével.”

Herdinand Rudolf írása szerint a Budakeszi hamvvedrek: „...A kérdéses hely a Kies völgyből közelíthető meg leginkább. A kaptáralakú hamvvedrek megóvása valóban elsőrendű kulturális feladat, annál is inkább, mert hazánk régészeti emlékeit nem minden időben őrizték meg kellő szeretettel és gondossággal. Egyesületünk történelmi és természeti emlékbizottsága emléktáblával jelölhetné meg e helyeket. Továbbá az országos Természetvédelmi Tanács közbenjárásával megvédendő természeti és kulturális emlékké kellene nyilvánítani a kaptárköveket és azok közvetlen környezetét.”

Marjai Márton írásából – Kímélet a kaptárköveknek 1983. Budapest (folyóirat) – 10. szám október „A Budakeszi Kaptárkövet most hordják el dűlőút javításra, kátyúk feltöltésére az egész kis hegyalakulatot, az egész védelmet érdemlő területet. ..veszteség a magyar műemlékvédelemnek. A Magyar Népköztársaság törvényt alkotott a műemlékek védelmére. Márpedig a kaptárköves sziklafal műemlék. Maradékát haladéktalanul be kell jegyezni műemlékeink nyilvántartásába és a törvénynek (ha kell még bírósági, belügyi úton is) haladéktalanul érvényt kell szerezni a kis hegy bányászati kitermelésének megszüntetésével.” Marjai Márton is temetkezési helynek tartja a sziklafalat.

Korek József, a Magyar Nemzeti Múzeum egykori helyettes főigazgatója véleménye a Budakeszi kaptárkövekről:

„ A Budapesti természetjárók gyakran felkeresik a Budakeszi határában lévő Csíki-hegyek Kies-völgyében álló dolomitsziklát, hogy megnézzék a rajta lévő „vakablakokat”, kaptárfülkéket. Keresik, de lassan nem találhatják meg, mint erre Marjai Márton Kíméletet a kaptárköveknek című írása aggódba figyelmeztet!”

A cikket írta és szerkesztette Gábor Emese, a Budakeszi Kulturális Tanácsadó Testület tagja

2019-04-19 Budakeszi

A cikkben látható valamennyi régi- és a közelmúltbeli felvétel a budakeszi Álomvölgyben készült.

Rovat:

Környezetünk

 Megosztás

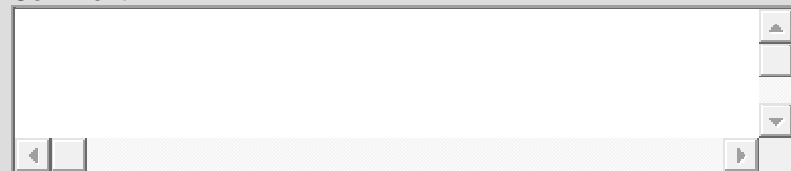
- 785 olvasás

Új hozzászólás

Saját név

Tárgy

Comment *

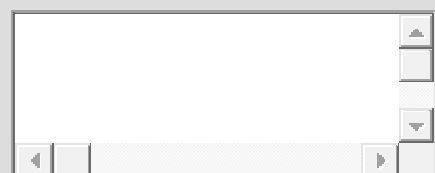

Bővebb információk a szövegformátumokról

- A HTML jelölők használata nem megengedett.
- A webcímek és email címek automatikusan kattintható hivatkozásokká alakulnak.
- A sorokat és bekezdéseket a rendszer automatikusan felismeri.

CAPTCHA

Jelölje be az alábbi jelölőnégyzetet. Ez az automatizált spamek kiszűrésére szolgál.

[Mentés](#)[Elonézet](#)[« Vissza a főoldalra](#)

© 2018. A MI kisvárosunk - Minden jog fenntartva!

[Jogi nyilatkozat](#) | [Kapcsolat](#) | [Impresszum](#)

Design: [Béci](#)

Site building:

[Halász Árpád](#)

- [Interjúk](#)
- [Hétköznapijaink](#)
- [Természetfotósok](#)
- [Lélek-melengető](#)
- [Gasztrokeszi](#)
- [Családok völgye](#)
- [Környezetünk](#)
- [Vájt fül](#)
- [Civilek, Lokálpatrióták](#)
- [Mesefőváros](#)
- [Portrék](#)
- [Állattörténetek](#)
- [Galéria](#)

[Facebook](#) [Twitter](#) [Email](#) [Pinterest](#) [LinkedIn](#) [Reddit](#) [WhatsApp](#) [Gmail](#) [Telegram](#) [Pocket](#)
[Mix](#) [Tumblr](#) [Amazon](#) [Wish](#) [List](#) [AOL](#) [Mail](#) [Balatarin](#) [BibSonomy](#) [Bitty](#) [Browser](#) [Blinklist](#)
[Blogger](#) [BlogMarks](#) [Bookmarks.fr](#) [Box.net](#) [Buffer](#) [Care2](#) [News](#) [CiteULike](#) [Copy](#) [Link](#)
[Design](#) [Float](#) [Diary.Ru](#) [Diaspora](#) [Digg](#) [Diigo](#) [Douban](#) [Draugiem](#) [DZone](#) [Evernote](#)
[Facebook](#) [Messenger](#) [Fark](#) [Flipboard](#) [Folkd](#) [Google](#) [Bookmarks](#) [Google](#) [Classroom](#)
[Hacker](#) [News](#) [Hatena](#) [Houzz](#) [Instapaper](#) [Kakao](#) [Kik](#) [Kindle](#) [It](#) [Known](#) [Line](#) [LiveJournal](#)
[Mail.Ru](#) [Mastodon](#) [Mendeley](#) [Meneame](#) [MeWe](#) [Mixi](#) [MySpace](#) [Netvouz](#) [Odnoklassniki](#)
[Outlook.com](#) [Papaly](#) [Pinboard](#) [Plurk](#) [Print](#) [PrintFriendly](#) [Protopage](#) [Bookmarks](#) [Pusha](#)

[Qzone](#) [Rediff](#) [MyPage](#) [Refind](#) [Renren](#) [Sina](#) [Weibo](#) [SiteJot](#) [Skype](#) [Slashdot](#) [SMS](#)
[StockTwits](#) [Svejo](#) [Symbaloo](#) [Bookmarks](#) [Threema](#) [Trello](#) [Tuenti](#) [Twiddla](#) [TypePad](#) [Post](#)
[Viadeo](#) [Viber](#) [VK](#) [Wanelo](#) [WeChat](#) [WordPress](#) [Wykop](#) [XING](#) [Yahoo Mail](#) [Yoolink](#)
[Yummly](#) [AddToAny](#) [Facebook](#) [Twitter](#) [Email](#) [Pinterest](#) [LinkedIn](#) [Reddit](#) [WhatsApp](#) [Gmail](#)
[Email](#) [Gmail](#) [AOL](#) [Mail](#) [Outlook.com](#) [Yahoo Mail](#)